

RUTA POLO BOSQUE MÁXICO: CAMIÑO DÁ VENTUREIRA, FRAGAS DO EUME

Este sábado volvemos pisar as Fragas do Eume, que para min son a referencia dos parques naturais de Galicia, e creo que é o parque que todos os amantes da natureza levamos no corazón, sobrecollido en abril de 2012 cando un incendio arrasou centos de hectáreas deste emblemático espazo galego. Puidemos velo agora xa recuperado desa terrible ferida, pero aínda ameazado polos eucaliptos que o rodean e parecen estreitar cada vez máis o lazo ao seu ao redor. A pesar de todo isto, as Fragas do Eume é un dos bosques atlánticos de ribeira mellor conservados de Europa, coas súas 9.000 hectáreas de extensión que seguen curso do río Eume e ten por fronteiras As Pontes, Pontedeume e Monfero.

Iniciamos a ruta preto da antiga central hidroeléctrica de Ventureira, adentrándonos neste bosque máximo, nesta fraga formada por multitude de árbores autóctonas diferentes: caducifolios como bidueiros, alisos, fresnos, teixos, carballos, castiñeiros, abeleiras, árbores froiteiras silvestres; e perennes como loureiros, acivros e madroños. Aquí danse tamén máis de 20 especies de felgos e 200 de líquenes, que son unha das xoias deste parque, no que viven 103 especies de aves, 41 de mamíferos e 8 de peces. O conxunto forma unha espesa vexetación, que aínda vestida de inverno, permítenos imaxinar a frondosidade primaveral e a marabilla de colorido con que no outono promete agasallarnos a fraga.

Escondido no corazón do bosque, atopamos o mosteiro de San Xoán de Caaveiro, un antigo cenobio beneditino con máis de 10 séculos de historia. Declarado en 1975 Monumento Histórico Artístico, permaneceu no esquecemento e foi deteriorándose ata a súa recente rehabilitación, finalizada en 2011. Foi construído no ano 934 para acoller aos numerosos anacoretas que vivían dispersos na zona, entre eles San Rosendo. Conta a lenda que o santo arroxou o seu anel episcopal ao río como penitencia por queixarse da choiva e que sete anos despois apareceu o anel ao abrir o cociñeiro un salmón, quedando así a falta redimida.

Pero nós non nos queixamos da choiva, que nos respectou case todo o camiño, aínda que alí fixo acto de presenza. Tivemos tempo para gozar das vistas e visitar o mosteiro, a zona reconstruída e tamén as ruínas e a ponte sobre o río Senín, un pouco máis abaixo do mosteiro.

E regresamos cruzando a ponte de Santa Cristina para camiñar agora pola beira esquerda do Eume, acompañados do murmurio das augas deste río que atopamos caudaloso polas recentes choivas, e con multitude de pequenas fervenzas que morren nas súas beiras, habitadas quizá por Mouras, mentres imos pensando nos trasgos que nos observan entre os brións deste bosque animado.

A chegada á minicentral hidroeléctrica do Parrote marcou a saída do parque natural. Pasamos por diante das ruínas da Central hidroeléctrica dá Ventureira, que dá nome á ruta e chegamos ao autobús, onde para nosa sorpresa atopámonos con que un pequeno trasno do bosque tombou un eucalipto, cortando a estrada e o paso do autobús. E alí quedamos os máis de 50 sendeiristas, atrapados ata que un providencial veciño apareceu cun machada no maleteiro, e grazas á habilidade coa ferramenta do noso amigo Moncho e á súa improvisada cuadrilla de voluntarios e voluntarias, puidemos saír do paso e chegar a comer á hora prevista a Casa Pepe, nas Neves.

Outra xornada de sendeirismo completa e con final feliz.

C. Camacho.